

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้เกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่เป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ซึ่งหมายถึงจังหวัด 8 จังหวัด ทางภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาและลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีทั้งของไทยและของต่างประเทศ
2. ศึกษาลักษณะของเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาที่กรมสามัญกระทรวงศึกษาธิการได้สร้างขึ้นใช้ทั่วประเทศ ใน พ.ศ. 2510, พ.ศ. 2517 และ พ.ศ. 2522

3. ดำเนินการหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีโดย

- 3.1 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด รวม 8 จังหวัด ในเขตการศึกษา 8 จำนวน 8 คน
- 3.2 สัมภาษณ์หัวหน้าศึกษานิเทศก์จังหวัดทุกจังหวัด รวม 8 จังหวัด ในเขตการศึกษา 8 จำนวน 8 คน
- 3.3 สอบถามหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบางอำเภอของทุกจังหวัดใน 8 จังหวัด ของเขตการศึกษา 8 จำนวน 22 คน

3.4 สอบถามอาจารย์ใหญ่บางโรงเรียนของทุกจังหวัด ใน 8 จังหวัดของเขตการศึกษา 8 จำนวน 22 คน

3.5 สอบถามครูสายปฏิบัติการสอนบางโรงเรียนของทุกจังหวัดใน 8 จังหวัด ของเขตการศึกษา 8 จำนวน 20 คน

รวมทั้งสิ้น 70 คน

3.6 ศึกษาลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีในอำเภอเขตเมือง และอำเภอในเขตชนบทของแต่ละจังหวัด ทั้ง 8 จังหวัด ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งผู้วิจัยเดินทางไปยังโรงเรียนที่ดีเหล่านั้น อันเป็นโรงเรียนที่ดีตามความเห็นชอบของผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดของจังหวัดนั้น ๆ ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์ลักษณะที่เป็นภาพรวมและลักษณะในเชิงรายละเอียด รวมทั้งสนทนากับผู้บริหาร, ครู, นักเรียน, ภารโรงในโรงเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง กับโรงเรียน (ถ้ามีความจำเป็น) และถ่ายภาพกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยจะเดินทางไปโรงเรียนอำเภอเขตเมือง 1 โรงเรียน และโรงเรียนอำเภอเขตชนบท 1 โรงเรียน รวมจังหวัดละ 2 โรงเรียน ทั้ง 8 จังหวัด ในเขตการศึกษา 8 รวมทั้งสิ้น 16 โรงเรียน

4. นำข้อมูลพื้นฐานจากข้อ 1, ข้อ 2 และข้อ 3 มาร่างเป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8

5. นำร่างเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ในด้านการใช้ภาษา, การสื่อความหมาย, เนื้อหา และวิจารณ์แก้ไข

6. นำเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ที่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบแก้ไขแล้ว มาสร้างเป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8

7. นำเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 มาสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ อีกจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ในด้านการใช้ภาษา, การสื่อความหมาย, เนื้อหา และวิจารณ์แก้ไข

8. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหาร การประถมศึกษาอำเภอ 5 คน อาจารย์ใหญ่ 5 คน และครูประถมศึกษาสายปฏิบัติ การสอน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขให้สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่แท้จริงต่อไป

การเลือกตัวอย่างประชากร

1. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8 ทั้ง 8 จังหวัด โดยแยกโรงเรียนตาม สภาก่ออำเภอ ซึ่งแต่ละจังหวัดแยกเป็นอำเภอ เขตเมือง และอำเภอ เขตชนบท โดยมี รายละเอียดดังนี้

ก. อำเภอเขตเมือง หมายถึง อำเภอที่มีอาณาเขตชั้นในติดต่อกับ ตัวจังหวัด หรืออำเภอเมืองของจังหวัดนั้น ๆ มีสภาพเศรษฐกิจดี และมีการคมนาคม สะดวก ได้แก่

ที่	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แพร่	น่าน	พะเยา	เมืองสอน
1	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง
2	คอยสะเก็ด	แม่จัน	งาว	ป่าซาง	สูงเม่น	สา	ดอกคำใต้	ขุนยวม
3	สันทราย	พาน	แม่ทะ	บ้านโฮ้ง	ร่องกวาง	น่าน้อย	แม่ใจ	
4	แมริม	แม่สาย	เกาะคา		เด่นชัย	บัว	เชียงคำ	
5	เชียงดาว	ป่าแดด	แจ้ห่ม			ท่าวังผา		
6	สารภี	แม่สรวย	หางฉัตร					
7	หางดง		เถิน					
8	สันกำแพง							
9	สันป่าตอง							
10	แม่แตง							

ข. อำเภอเขตชนบท หมายถึง อำเภอที่มีอาณาเขตชั้นนอกที่อยู่ห่างจากตัวจังหวัด หรืออำเภอเมืองของจังหวัดนั้น ๆ มีสภาพเศรษฐกิจไม่คอบคั่งนัก และมีการคมนาคมไม่สะดวก ได้แก่

ที่	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แพร่	น่าน	พะเยา	แม่ฮ่องสอน
1	ฝาง	เวียงชัย	วังเหนือ	ลี้	สอง	ทุ่งช้าง	จุน	ป่า
2	พร้าว	เวียงป่าเป้า	สบปราบ	แม่ทา	ดอง	แมริม	ปง	แม่ลาน้อย
3	แม่แจ่ม	เทิง	เสริมงาม	กึ่งทุ่งหัวช้าง	วังชิ้น	กึ่งบ้านหลวง	เชียงม่วน	แม่สร้อย
4	แม่อาว	เชียงของ	กึ่งเมืองปาน			กึ่งนาหมื่น		
5	สะเมิง	กึ่งพญาเม็งราย	กึ่งแม่เมาะ			กึ่งสันติสุข		
6	จอมทอง	เชียงแสน	แม่พริก					
7	อมกอย							
8	ฮอด							
9	คอยเต่า							

2. รวบรวมจำนวนผู้บริหารการประถมศึกษาระดับอำเภอ หรือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ อำเภอละ 1 คน, อาจารย์ใหญ่โรงเรียนละ 1 คน และครูสายปฏิบัติการสอนของอำเภอ เขตเมืองและอำเภอเขตชนบท มีรายละเอียดของประชากรทั้งหมดดังนี้

ที่	จังหวัด	อำเภอเขตเมือง			อำเภอเขตชนบท		
		หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	อาจารย์ใหญ่	ครูสายปฏิบัติการสอน	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	อาจารย์ใหญ่	ครูสายปฏิบัติการสอน
1	เชียงใหม่	10	597	4,437	9	392	2,791
2	เชียงราย	6	400	4,024	6	225	2,842
3	ลำปาง	7	380	3,890	6	174	1,543
4	ลำพูน	3	189	1,833	3	172	923
5	แพร่	4	180	2,325	3	143	1,409
6	น่าน	5	289	2,230	5	109	2,704
7	พะเยา	4	187	2,670	3	94	879
8	แม่ฮ่องสอน	2	65	552	3	107	920

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. สุ่มตัวอย่างรายชื่ออำเภอร้อยละ 25 (ประกอบด้วย 25 : 10) ของอำเภอทั้งหมด โดยวิธีสุ่มแบบง่าย ได้จำนวนอำเภอเขตเมืองของทุกจังหวัด รวม 12 อำเภอ และอำเภอเขตชนบทของทุกจังหวัด รวม 12 อำเภอ และได้กลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มแรกที่เป็นหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ รวม 24 คน ดังนี้

อำเภอเขตเมือง

ที่	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แพร่	น่าน	พะเยา	แม่ฮ่องสอน	รวมทั้งหมด
1	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง	สูงเม่น	เมือง	เมือง	เมือง	
2	แมริม	แม่จัน	งาว						
3	หางดง								
รวม	3	2	2	1	1	1	1	1	12

อำเภอเขตชนบท

1	ฝาง	เชียงใหม่	ลำปาง	ลำพูน	สอง	แม่จัน	จุน	ป่าเย็บ	
2	จอมทอง	เวียงป่าเป้า	กึ่งแม่เมะ						
3	แม่แจ่ม								
รวม	3	2	2	1	1	1	1	1	12

4. ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2 อาจารย์ใหญ่ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่ ร้อยละ 5 (ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 10) ของจำนวนอาจารย์ใหญ่ทั้งหมด โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างประชากรจากอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตเมืองและเขตชนบท ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่ในอำเภอเขตเมือง 117 คน และอำเภอเขตชนบท 71 คน รวมตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ 2 ที่เป็นอาจารย์ใหญ่ 188 คน ดังนี้

ปี	จังหวัด	อำเภอเขตเมือง		อำเภอเขตชนบท		รวมทั้งสองเขต	
		จำนวนเต็ม	จำนวนที่สุ่ม	จำนวนเต็ม	จำนวนที่สุ่ม	จำนวนเต็ม	จำนวนที่สุ่ม
1	เชียงใหม่	597	30	392	20	989	50
2	เชียงราย	400	20	225	11	625	31
3	ลำปาง	380	19	174	9	554	28
4	ลำพูน	189	10	172	9	361	19
5	แพร่	180	9	143	7	323	16
6	น่าน	289	15	109	5	398	20
7	พะเยา	187	10	94	5	281	15
8	แม่ฮ่องสอน	65	4	107	5	172	9
	รวม	2,287	117	1,416	71	3,703	188

5. ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 3 ครูผู้สอน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูฝ่ายปฏิบัติการสอน ร้อยละ .5 (ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 10) ของจำนวนครูฝ่ายปฏิบัติการสอนทั้งหมด โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างประชากรจากอำเภอและโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2 ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอนในอำเภอเขตเมือง 111 คน และอำเภอเขตชนบท 73 คน รวมตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 3 ที่เป็นครูผู้สอน 184 คน ดังนี้

ที่	จังหวัด	อำเภอเขตเมือง		อำเภอเขตชนบท		รวมทั้งสองเขต	
		จำนวนเต็ม	จำนวนสุ่ม	จำนวนเต็ม	จำนวนสุ่ม	จำนวนเต็ม	จำนวนสุ่ม
1	เชียงใหม่	4,437	22	2,791	14	7,228	36
2	เชียงราย	4,024	20	2,842	15	6,866	35
3	ลำปาง	3,890	20	1,543	8	5,433	28
4	ลำพูน	1,833	9	923	5	2,756	14
5	แพร่	2,325	12	1,409	7	3,734	19
6	น่าน	2,230	11	2,704	14	4,934	25
7	พะเยา	2,670	14	879	5	3,549	19
8	แม่ฮ่องสอน	552	3	920	5	1,472	8
	รวม	21,961	111	14,011	73	35,972	184

รวมจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 396 คน เป็นตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 24 คน, กลุ่มที่ 2 อาจารย์ 188 คน, กลุ่มที่ 3 ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน 184 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามความคิดเห็นของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูสายปฏิบัติการสอน ทั้งในอำเภอ
เขตเมือง และอำเภอ เขตชนบทของทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 8 รวม 8 จังหวัด
ซึ่งสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท
(Likert) เพื่อหาว่ารายการใดที่กำหนดเป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา
ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นในเขตการศึกษา 8 แต่ละข้อที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีความเหมาะสม
ที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ ในการประเมินโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8
เพียงใด โดยแบ่งลักษณะแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบ
(check-list)

ตอนที่ 2 เกณฑ์การประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพ
ท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 8 มี 5 หมวด แต่ละหมวดมีจำนวนรายการดังนี้

หมวดที่ 1	การจัดการเรียนการสอน	27 ข้อ
หมวดที่ 2	บริการและการจัดกิจกรรมนักเรียน เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการ
และประสบการณ์นักเรียน	30 ข้อ
หมวดที่ 3	การบริหารโรงเรียน	40 ข้อ
หมวดที่ 4	การสอนงานอาชีพในท้องถิ่น	40 ข้อ
หมวดที่ 5	ความสัมพันธ์กับชุมชน	20 ข้อ

และยังมีแบบสอบถามเป็นภาพรวมของแต่ละหมวด หมวดละ 9 ข้อ เพื่อ
สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูฝ่าย
ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา
ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ดังนี้

- ก. ความคิดเห็นต่อการแบ่ง หมวด หมู่ ของเกณฑ์ประเมิน
- ข. ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของเกณฑ์ประเมิน

ค. ความคิดเห็นต่อเกณฑ์รายขอ

ง. ความคิดเห็นต่อภาษาที่ใช้ในเกณฑ์ประเมิน

จ. ความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินกับสภาพท้องถิ่น

ทั้งนี้ได้กำหนดระดับรายการการให้คะแนนในแต่ละรายการดังนี้

ของ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ของ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก ให้ 4 คะแนน

ของ 3 หมายถึง เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน

ของ 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ของ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 สอบถามผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูฝ่ายปฏิบัติการสอนโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการนำเกณฑ์ประเมินไปใช้ประเมินในโรงเรียนประถมศึกษาและขอเสนอแนะในการปรับปรุงเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณบดี คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูฝ่ายปฏิบัติการสอนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ทั้ง 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8

2. ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 พร้อมทั้งหนังสือนำ และคำอธิบายในการตอบเกณฑ์ประเมินส่งไปให้ญาติสนิทส่งต่อถึงผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูฝ่ายปฏิบัติการสอนโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดที่อยู่ห่างไกลจังหวัดเชียงราย

4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน น่าน แพร่ และลำพูน โดยส่งจังหวัดละ 2 อำเภอ เป็นอำเภอเขตชนบทจังหวัดละ 1 อำเภอ คืออำเภอปาย แม่จิม สอง และดู่ ตามลำดับ และเป็นอำเภอเขตเมืองจังหวัดละ 1 อำเภอ คือ อำเภอเมือง 3 จังหวัด และอำเภอสูงเม่นในจังหวัดแพร่ ทางไปรษณีย์ ลงทะเบียน พร้อมกับของสำหรับบรรจุแบบเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ที่ให้ความเห็นแล้ว โดยให้ญาติสนิทเก็บรวบรวมส่งคืนให้ผู้วิจัยภายในระยะเวลาที่กำหนดให้

3. ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 พร้อมทั้งหนังสือแนะนำ และคำอธิบายในการตอบเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา ไปให้ผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูฝ่ายปฏิบัติการสอนโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงจังหวัด เชียงราย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง พะเยา และเชียงราย อีก 1 จังหวัด โดยส่งจังหวัดเชียงใหม่ในอำเภอเขตเมือง 3 อำเภอ คืออำเภอเมือง, แม่ริมและหางดงกับอำเภอเขตชนบท 3 อำเภอ คือ อำเภอฝาง จอมทอง และแม่แจ่ม รวม 6 อำเภอ ส่งในจังหวัดเชียงราย 4 อำเภอ เป็นอำเภอเขตเมือง 2 อำเภอ คือ อำเภอเมืองและแม่จัน กับอำเภอเขตชนบท 2 อำเภอคือ อำเภอเชียงแสนและเวียงป่าเป้า ส่งในจังหวัดลำปาง 4 อำเภอ เป็นอำเภอเขตเมือง 2 อำเภอคือ อำเภอเมืองและงาวกับอำเภอเขตชนบทคืออำเภอสบปราบและกึ่งอำเภอแม่เมาะ ส่งในจังหวัดพะเยา 2 อำเภอ เป็นอำเภอเขตเมือง 1 อำเภอ คืออำเภอเมือง กับอำเภอเขตชนบท 1 อำเภอ คือ อำเภอจุน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เดินทางไปส่งและเก็บแบบเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 จังหวัดนี้ด้วยตนเอง ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ที่ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 8 จังหวัด โดยส่งไป ตามรายชื่ออำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มผู้บริหารการประถมศึกษา อำเภอของทุกจังหวัด โดยแบ่งจำนวนที่ส่งแบบสอบถามตามรายการในตาราง ต่อไปนี้

จำนวนผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูฝ่ายปฏิบัติการสอน จำแนกตามอำเภอ เขตเมือง

และเขตชนบท

จังหวัด	อำเภอเขตเมือง				อำเภอเขตชนบท			
	จำนวน ที่สุ่ม	ผู้บริหารแบ่งเป็น อำเภอละ	อาจารย์ใหญ่ แบ่งเป็น อำเภอละ	ครูผู้สอนแบ่ง เป็นอำเภอละ	จำนวน ที่สุ่ม	ผู้บริหารแบ่ง เป็นอำเภอละ	อาจารย์ใหญ่ แบ่งเป็น อำเภอละ	ครูผู้สอนแบ่ง เป็นอำเภอละ
เชียงใหม่	3	1	10	8	3	1	7	5
เชียงราย	2	1	10	10	2	1	6	8
ลำปาง	2	1	10	10	2	1	5	4
ลำพูน	1	1	10	9	1	1	9	5
แพร่	1	1	9	12	1	1	7	7
น่าน	1	1	12	11	1	1	8	14
พะเยา	1	1	10	14	1	1	5	5
แม่ฮ่องสอน	1	1	4	3	1	1	5	5
รวม	12	8	75	77	12	8	52	53

จำนวนการส่งข้อมูลและการคืนกลับของข้อมูล ของกลุ่มตัวอย่างประชากร
ทั้งสามกลุ่ม

อำเภอ	ผู้บริหารการประณ ศึกษาอำเภอ			อาจารย์ใหญ่			ครูฝ่ายปฏิบัติ การสอน		
	จำนวน เต็ม	ไต่คืน มา	ร้อยละ	จำนวน เต็ม	ไต่คืน มา	ร้อยละ	จำนวน เต็ม	ไต่คืน มา	ร้อยละ
เขตเมือง	12	12	100	117	113	96.58	111	107	96.40
เขตชนบท	12	12	100	71	68	95.77	73	70	95.89
รวม	24	24	100	188	181	96.28	184	177	96.20

2. การแสดงความเห็นของผู้ตอบ แสดงเป็น 5 ระดับคือ ผู้มีความเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมากที่สุด การวิเคราะห์จะแทนระดับเหล่านี้ด้วยตัวเลข 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เป็นรายข้อในแต่ละหมวดของแบบเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 โดยใช้สถิติดังนี้

3.1 ค่าร้อยละ ค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้แสดงความคิดเห็นรายการใด จะบอกให้ทราบถึงจำนวนของผู้แสดงความคิดเห็นว่ามีมากหรือน้อยเพียงไร และเป็นสัดส่วนเท่าใดของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด

3.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อในแต่ละหมวดของแบบเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ทำให้ทราบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อเกณฑ์การตัดสินข้อนั้น ๆ คือ ถ้ารายการหรือข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงก็หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรนั้นเห็นด้วยที่จะนำรายการ

หรือข้ออื่น ๆ ไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา แต่ถัารายการหรือข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหมายความว่า รายการหรือข้อนั้น ๆ กลุ่มตัวอย่างประชากรไม่เห็นด้วยที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งในที่นี้จะวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก. ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรไม่เห็นด้วยมากที่สุดที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้

ข. ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรไม่เห็นด้วยที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้

ค. ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นด้วยที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้

ง. ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.50 ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นด้วยมากที่สุดที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้

จ. ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นด้วยมากที่สุดที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ถือว่า ถัารายการข้อใดที่ตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มของเขตเมืองหรือเขตชนบท เขตใดเขตหนึ่ง ให้คะแนนมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นในเขตการศึกษาแปด ต่อไป

3.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการข้อแต่ละข้อจะชี้ให้เห็นการกระจายของความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ ว่า มีความแตกต่างกันมากหรือน้อยคือหากรายการประเมินข้อใดมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง ก็แสดงว่าความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ มีการกระจายมาก ซึ่งหมายความว่า มีความเห็นแตกต่างกันมากนั่นเอง แต่ถ้าหากข้อใดมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ ก็หมายความว่า ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ มีความใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่ (ประพนธ์ จันทร์นุรักษ์

3.4 ค่าที (t-test) ค่าที่เป็นค่าสถิติที่ได้จากการทดสอบความ
 มีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัธยเลขคณิตจากข้อมูลที่มีคุณสมบัติต่าง ๆ
 (ประกอบ กรรณสูตร 2520 : 58) ซึ่งครั้งนี้เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
 ประชากร 3 กลุ่ม คือกลุ่มแรกระหว่างกลุ่มผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเขตเมือง
 กับผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเขตชนบท กลุ่มที่สอง ระหว่างอาจารย์ใหญ่
 อำเภอเขตเมืองกับอาจารย์ใหญ่อำเภอเขตชนบท และกลุ่มที่สามระหว่างครูฝ่าย
 ปฏิบัติการสอนอำเภอเขตเมือง กับครูฝ่ายปฏิบัติการสอนอำเภอเขตชนบท เกี่ยวกับ
 แบบเกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8
 โดยจะทดสอบครั้งละหมวด จนครบ 5 หมวด ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ถ้าค่าที ไม่มีนัยสำคัญถือว่าความเห็นระหว่างกลุ่มแต่ละกลุ่ม ทั้ง 3 กลุ่ม
 คือ กลุ่มผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ, กลุ่มอาจารย์ใหญ่และกลุ่มครูฝ่ายปฏิบัติ
 การสอน เกี่ยวกับรายการแต่ละข้อในหมวดนั้น ๆ แต่ละหมวดไม่แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. คารอยละ สำหรับประเมินสถานการณ์ของผู้แสดงความเห็น

$$\text{คารอยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ของทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) สำหรับหาค่าเฉลี่ยของความเห็นของกลุ่ม
 ตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของความเห็น}$$

$$X = \text{น้ำหนักของคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1}$$

$$f = \text{ความถี่ของน้ำหนักของคะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนความเห็นทั้งหมด}$$

(ประกอบ กรรณสูตร 2520 : 40)

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับหาความกระจายของ
ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$\sum fx$ = ผลรวมของน้ำหนักคะแนนและความถี่

N = จำนวนความเห็นทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูต 2520 : 44)

4. ค่า t (t -test) สำหรับทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
กลุ่มผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ, กลุ่มอาจารย์ใหญ่ และกลุ่มครูฝ่ายปฏิบัติการสอน
แต่ละกลุ่มระหว่างเขตเมืองและเขตชนบทเกี่ยวกับหมวดต่าง ๆ ทั้ง 5 หมวดในแบบ
ประเมินโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับสภาพท้องถิ่น เขตการศึกษา 8 ดังนี้

4.1 เนื่องจากผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเป็นประชากรขนาดเล็ก
คือ อำเภอเขตเมือง 12 คน อำเภอเขตชนบท 12 คน และไม่สัมพันธ์กันจึงใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum x_1^2 + \sum x_2^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $N_1 = N_2$ (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 98)

\bar{X}_1 = ค่ามัชฌิม เลขคณิตของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเขตเมือง

\bar{X}_2 = ค่ามัชฌิม เลขคณิตของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเขตชนบท

x_1^2 = (ผลต่างของมัชฌิม เลขคณิตของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเขตเมือง
- คะแนนของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเขตเมืองแต่ละคน)²

$$x_2^2 = (\text{ผลต่างของมัธยัม เลขคณิตของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ
เขตชนบท-คะแนนของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอเขตชนบท
แต่ละคน})^2$$

$$\sum x_1^2 = \text{ผลรวมของผลต่างกำลังสองของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ
เขตเมือง}$$

$$\sum x_2^2 = \text{ผลรวมของผลต่างกำลังสองของผู้บริหารการประถมศึกษาอำเภอ
เขตชนบท}$$

4.2 ส่วนกลุ่มอาจารย์ใหญ่และกลุ่มครูฝ่ายปฏิบัติการสอน เป็นประชากร
ขนาดใหญ่ จึงใช้สูตร

$$z = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{6\bar{x}_1^2 + 6\bar{x}_2^2}}$$

(ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 98)

$$6\bar{x}_1 = \frac{Sx_1}{\sqrt{N-1}}$$

\bar{x}_1 = มัธยัม เลขคณิตของอาจารย์ใหญ่หรือครูฝ่ายปฏิบัติการสอน
อำเภอเขตเมือง

\bar{x}_2 = มัธยัม เลขคณิตของอาจารย์ใหญ่หรือครูฝ่ายปฏิบัติการสอน
อำเภอเขตชนบท

Sx_1 = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอาจารย์ใหญ่หรือครูฝ่าย
ปฏิบัติการสอนอำเภอเขตเมือง

S_{x_2} = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอาจารย์ใหญ่ หรือครูฝ่ายปฏิบัติการ
สอนอำเภอเขตชนบท

σ_{x_1} = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิตของอาจารย์ใหญ่
หรือครูฝ่ายปฏิบัติการสอนอำเภอเขตเมือง

σ_{x_2} = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิตของอาจารย์ใหญ่
หรือครูฝ่ายปฏิบัติการสอนอำเภอเขตชนบท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย